

KAM SMĚŘUJE USTÁJENÍ TELAT ?

**Ing. Gabriela Malá, Ph.D., doc. MVDr. Pavel Novák, CSc.,
Ing. Pavlína Jiroutová, Ing. Josef Knížek, Ing. Eliška Nejedlá
David Procházka, Martina Kočí**

USTÁJENÍ TELAT V OBDOBÍ MLÉČNÉ VÝŽIVY

Ustájení telat bude vždy o kompromisu

ZVÍŘE x OŠETŘOVATEL

Není takové ustájení, které by bylo schopno zohlednit všechny potřeby a požadavky zvířat a lidí v průběhu celého roku

**Zvíře by mělo být vždy na prvním místě,
ošetřovatel až na druhém**

OPTIMISTICKÁ VIZE

Každý chovatel si může zvolit ustájení telat podle svých možností

INDIVIDUÁLNÍ

SKUPINOVÉ

INDIVIDUÁLNÍ KOTEC / BOUDA

pod přístřeškem

v teletníku

PESIMISTICKÁ VIZE

Individuální ustájení telat **po celé období mléčné výživy** bude plošně **zakázáno**

Nebude to hned, ale jednou to přijde

Malá ustájovací plocha !

Ochlazování vyvýšené podlahy boxů !

KOMBINOVANÉ USTÁJENÍ

Tele:

- ❑ individuální ustájení min. 7 dní po narození
- ❑ návyk na příjem krmiva z vědra (volná hladina, cucák)
- ❑ zvýšená péče - kontrola příjmu krmiva a zdravotního stavu

ALE: vhodnější varianta: od 30 dne věku ➡ **Nižší výskyt průjmů**

KOMBINOVANÉ USTÁJENÍ

Chovatel:

- náročnější na management:
 - vyšší nároky na ošetření telat po porodu
 - vyšší hygienická úroveň
 - odklíz výkalů a nastýlání,...
- vícenáklady na pořízení dvojí technologie pro ustájení telat
- horší přehled o zdravotním stavu – **nelze včas zahájit léčbu**
- zvýšení nákladů na ošetření, mycí a dezinfekční prostředky,.....
- vyšší nároky na ošetřovatele

SKUPINOVÉ USTÁJENÍ

Možnost sociálních interakcí

Vyšší úroveň „welfare“
Optimistické tele

Přímý kontakt

Možnost přenosu
infekce

Vyšší riziko výskytu nemocí
Prodloužení délky nemoci

Nemoc

Nízká úroveň „welfare“

PÁROVÉ USTÁJENÍ

- Minoritní zastoupení
- Malé – střední chovy
- Zatím není komerční výrobce technologie „domadělky“

Vyšší nároky na práci ošetřovatele

Pijí, žerou oba stejně?

Čí je to? výběr ze 2

SKUPINOVÉ USTÁJENÍ

- ▶ Vyšší nároky na práci ošetřovatele:
 - významné prodloužení času potřebného na krmení telat (fixace na krmné místě – brání dominantnímu chování)
 - častější frekvence odklizu výkalů a podestýlání
 - obtížná identifikace nemocných telat (přistižen při činu – včasné zahájení léčby)
- ▶ Starší, spolehliví, ochotní ošetřovatelé – „stará škola“, resp. nezemědělské vzdělání

OŠETŘOVATEL ➡ zdroj informací pro zootechnika

SKUPINOVÉ USTÁJENÍ + MLÉČNÝ KRMNÝ AUTOMAT

- ▶ vyšší zastoupení – oblasti s nedostatkem pracovníků v živočišné výrobě (až 78 % chovů) – v okolí automobilek (Mladá Boleslav, Nošovice, Kolín aj.), velkých měst (snazší pracovní příležitosti od – do)
- ▶ intenzivní chovy - zkrácení pracovní doby
= zkrácení času potřebného na krmení telat (1 minuta/tele/den) oproti konvenčnímu systému krmení (napájení z věder u VIB) 10 minut/tele/den
délka pracovní doby není rozhodující (menší farmy) - neinvestovat do MKA = ekonomicky nepříznivé
- ▶ návratnost – závisí na velikosti farmy = tři roky (farma 200 dojnic = 3 roky)
- ▶ Odlidštění odchovu telat (není vztah ošetřovatel a tele)

SKUPINOVÉ USTÁJENÍ + MLÉČNÝ KRMNÝ AUTOMAT

MLÉČNÝ KRMNÝ AUTOMAT

- ❑ využití nativního mléka / mléčné krmné směsi
- ❑ konstantní složení a teplota mléčného nápoje ve srovnání s ruční přípravou
- ❑ možnost dávkování léčiv, probiotik nebo prebiotik přímo do nápoje
- ❑ nastavení automatického čištění (3x denně oproti 1-2x denně) → nižší výskyt průjmů
- ❑ umožňuje programovat délku odstavu (různé velikosti dávek)
- ❑ poskytuje velké množství údajů o jednotlivých telatech:
 - celková spotřeba mléka/ mléčného nápoje
 - rychlost příjmu mléka/ mléčného nápoje
 - počet návštěv → nejvhodnější ukazatel onemocnění (nemocné tele - snížení návštěv nebo 0)
 - růst

SKUPINOVÉ USTÁJENÍ + MLÉČNÝ KRMNÝ AUTOMAT

TELE

- tele přijímá mléko/mléčný nápoj v několika malých dávkách v průběhu celého dne
- vyšší výskyt jazykových vředů
- rezidua dezinfekčních přípravků v těle?

odpovídá přirozenému chování
oproti krmení velkých dávek
mléka 2x denně

SKUPINOVÉ USTÁJENÍ + MLÉČNÝ KRMNÝ AUTOMAT

OŠETROVATEL

Kontrola činnosti AMP a doplňování mléka/mléčného nápoje

Zvýšení důrazu na péči o telata po narození:

- zajistit včasný příjem
- dostatečného množství
- kvalitního mleziva

zajištění dostatečné
úrovně pasivní imunity

ZOOTECHNIK

- vyšší nároky na práci = IT
- horší přehled o zdravotním stavu jednotlivých telat
- obtížná identifikace nemocných telat

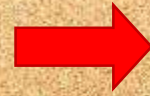

využívání dat z MKA

Stinné stránky skupinového ustájení

- dostatečný počet telat
- zajištění uniformity telat

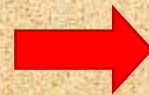

vyrovnané skupiny / páry

Rozdíly ve skupině

- porodní hmotnost
- věk
- úroveň pasivní / aktivní imunity

nevyrovnané skupiny / páry

Kolik by mělo být telat ve skupině?

ideálně 2 telata

Čím méně tím lépe

optimálně do 10 telat

12 až 18 telat = vyšší infekční tlak

vyšší nemocnost a úhyn

24 telat a více

**větší konkurence mezi telaty
zvyšuje se riziko úhynu telat**

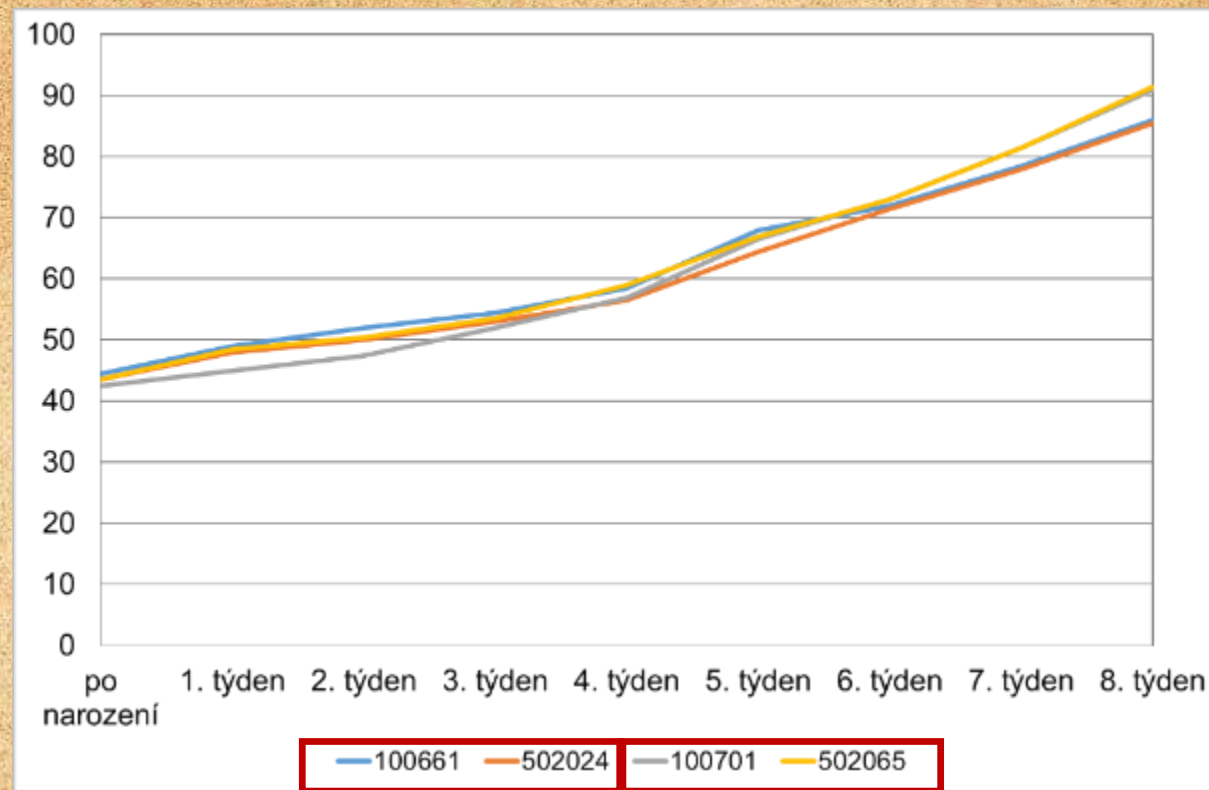
Co je horší - velký věkový, nebo hmotnostní rozdíl mezi telaty ?

HMOTNOSTNÍ ROZDÍL

NEVYROVNANÁ SKUPINÁ

VYROVNANÁ SKUPINÁ

11 % „obětovaných telat“

Co je horší velký věkový rozdíl, nebo velký hmotnostní rozdíl mezi telaty ?

VĚKOVÝ ROZDÍL

- zvýšené riziko průjmů (rizikovým faktor pro BRD)
- zvýšené riziko úhynu

Starší telata

- zdroj infekce pro mladší telata
- vyzrálější imunitní systém
- dominantní chování

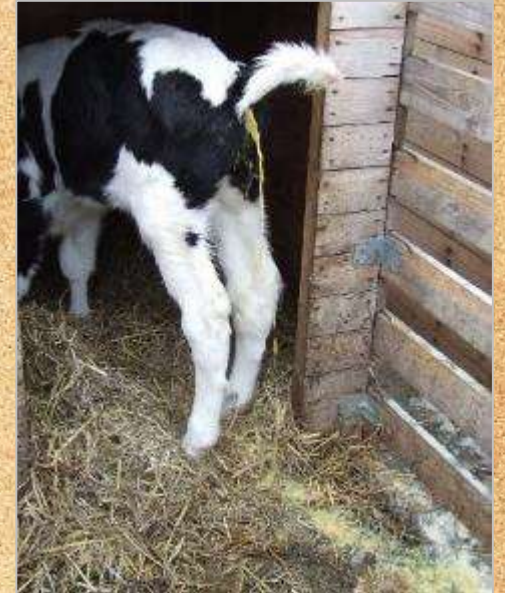

Kdy dávat telata do skupiny ?

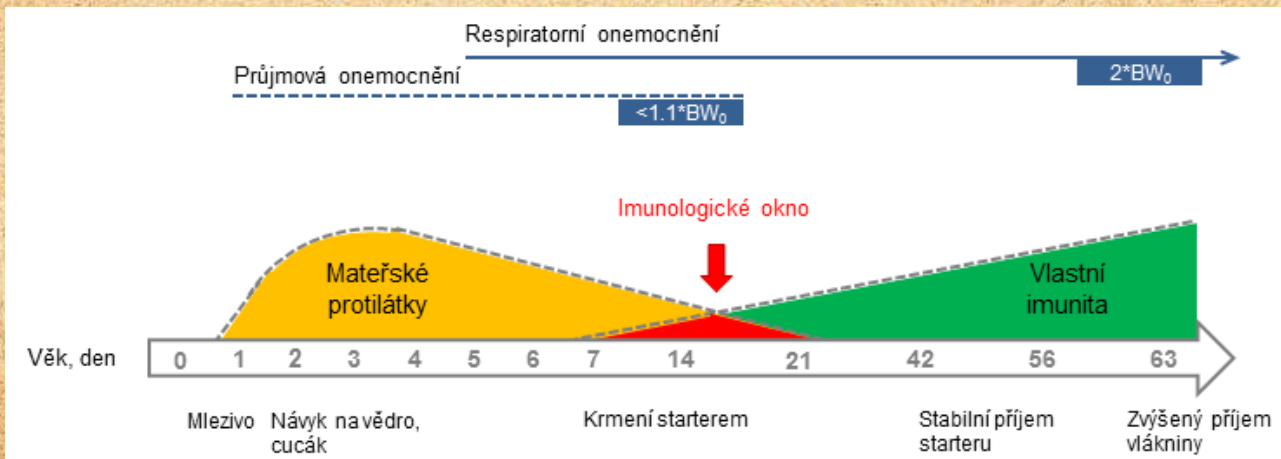
- ❑ zařazení od 7 dní věku telat
- ❑ do 8 dní věku telat oproti (9-13 dní, resp. > 13 dní věku)
- ❑ praxe 10-14 dní

nižší výskyt
respiračního
onemocnění

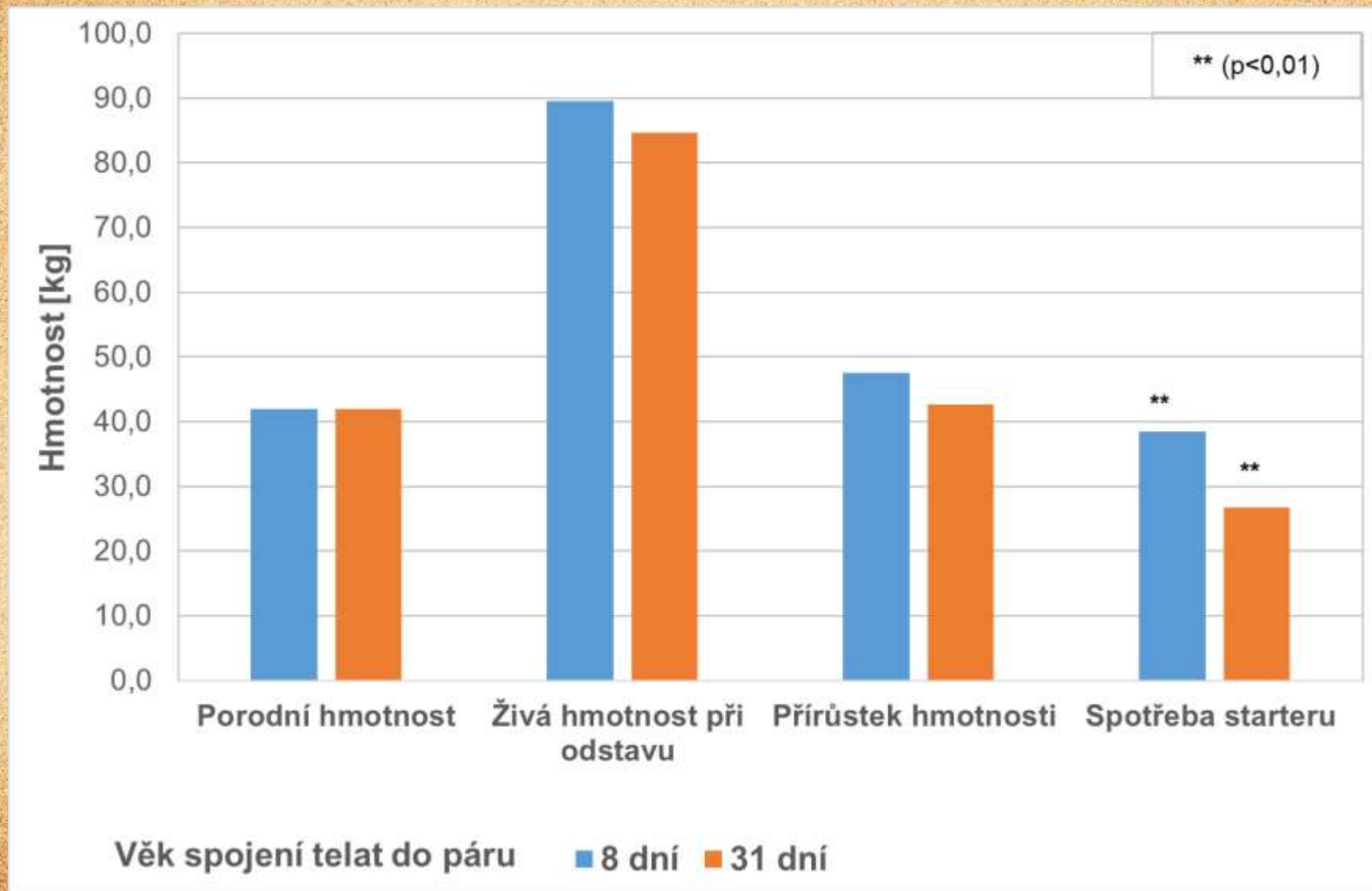

IMUNOLOGICKÉ OKNO

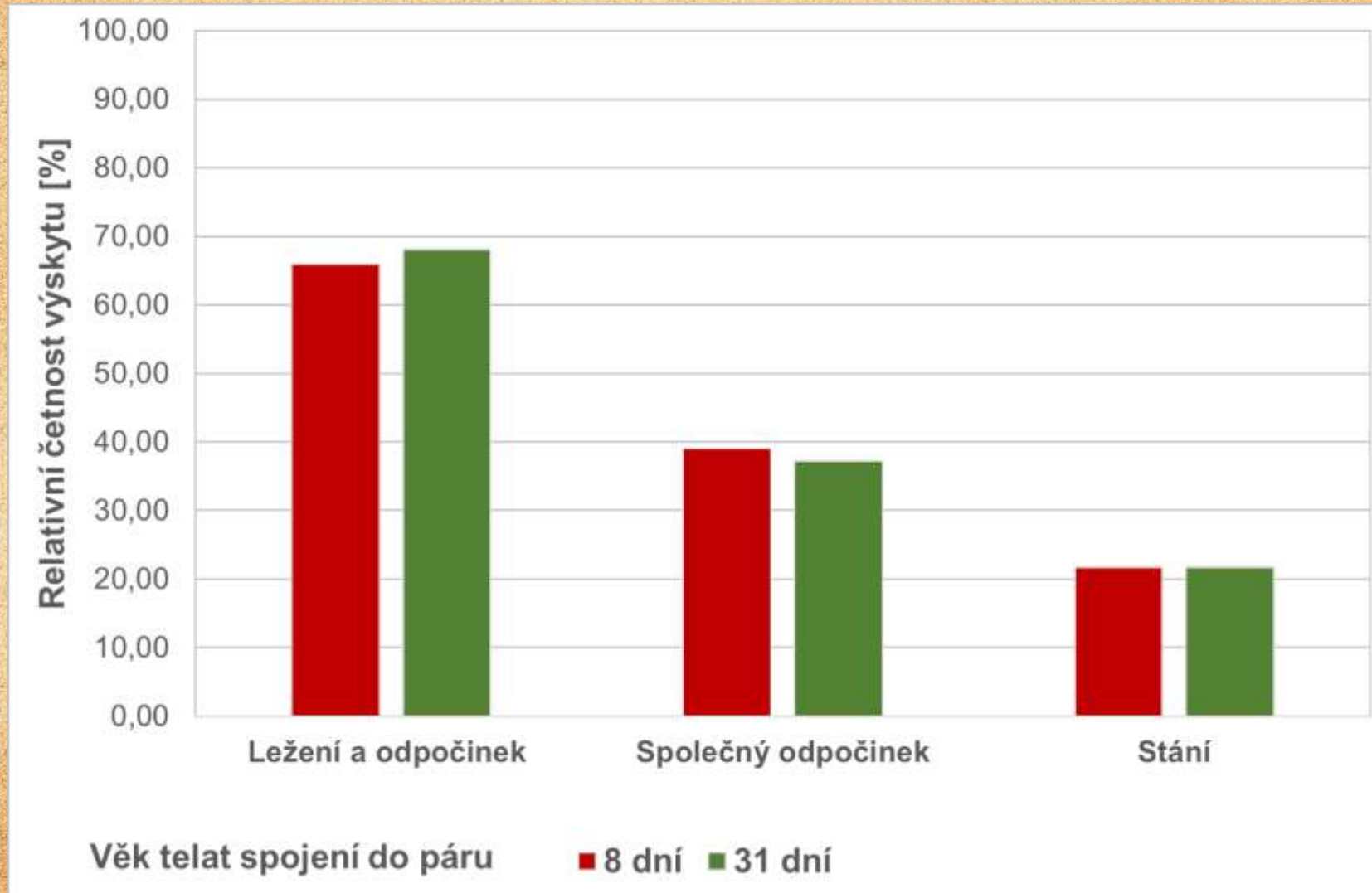

- mateřské protilátky z kolostra působí u telat po dobu prvních **3 týdnů** života
- vývoj vlastních protilátek začíná přibližně po **3 týdnech** věku

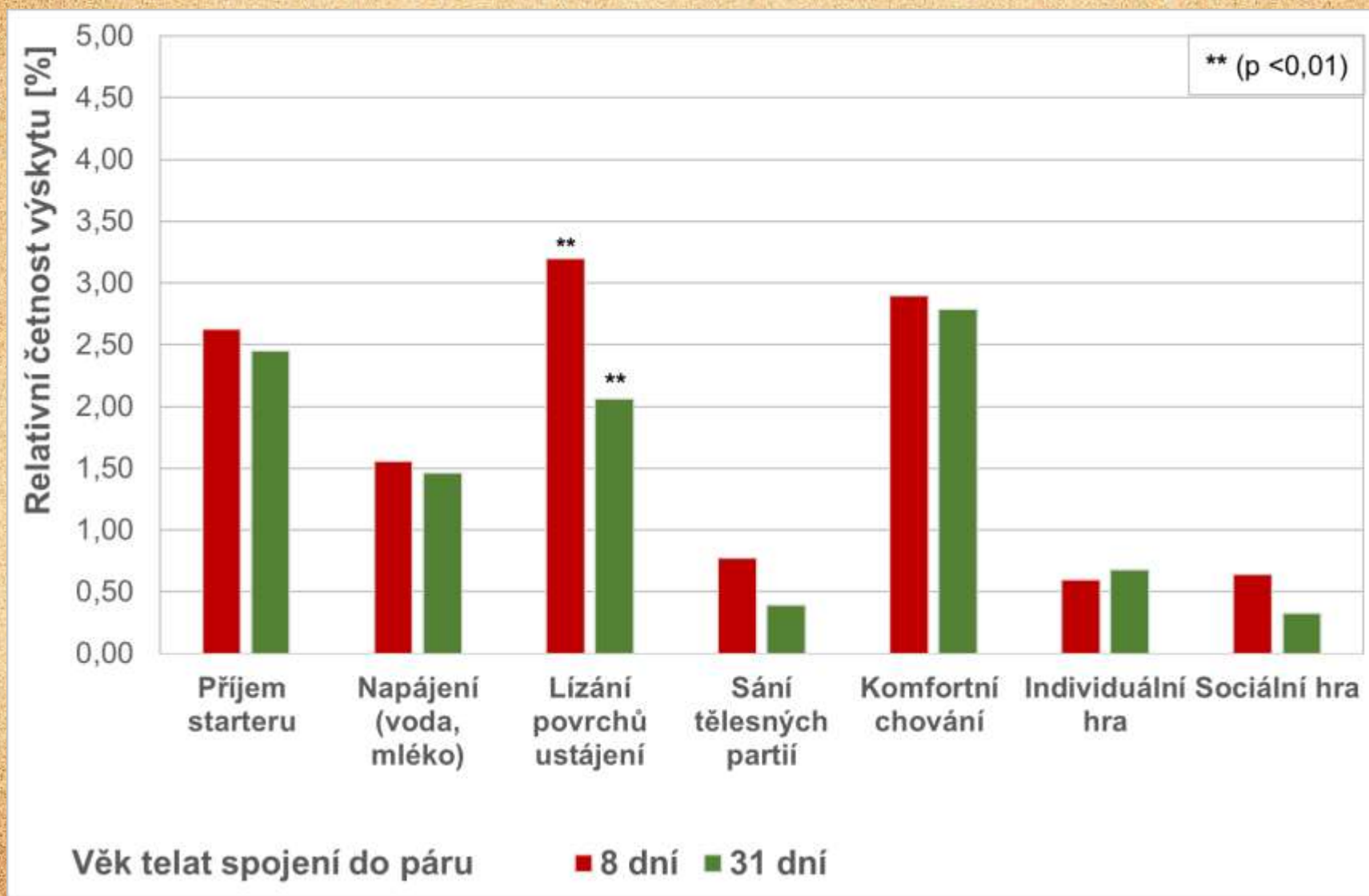
Věk versus užítkovost

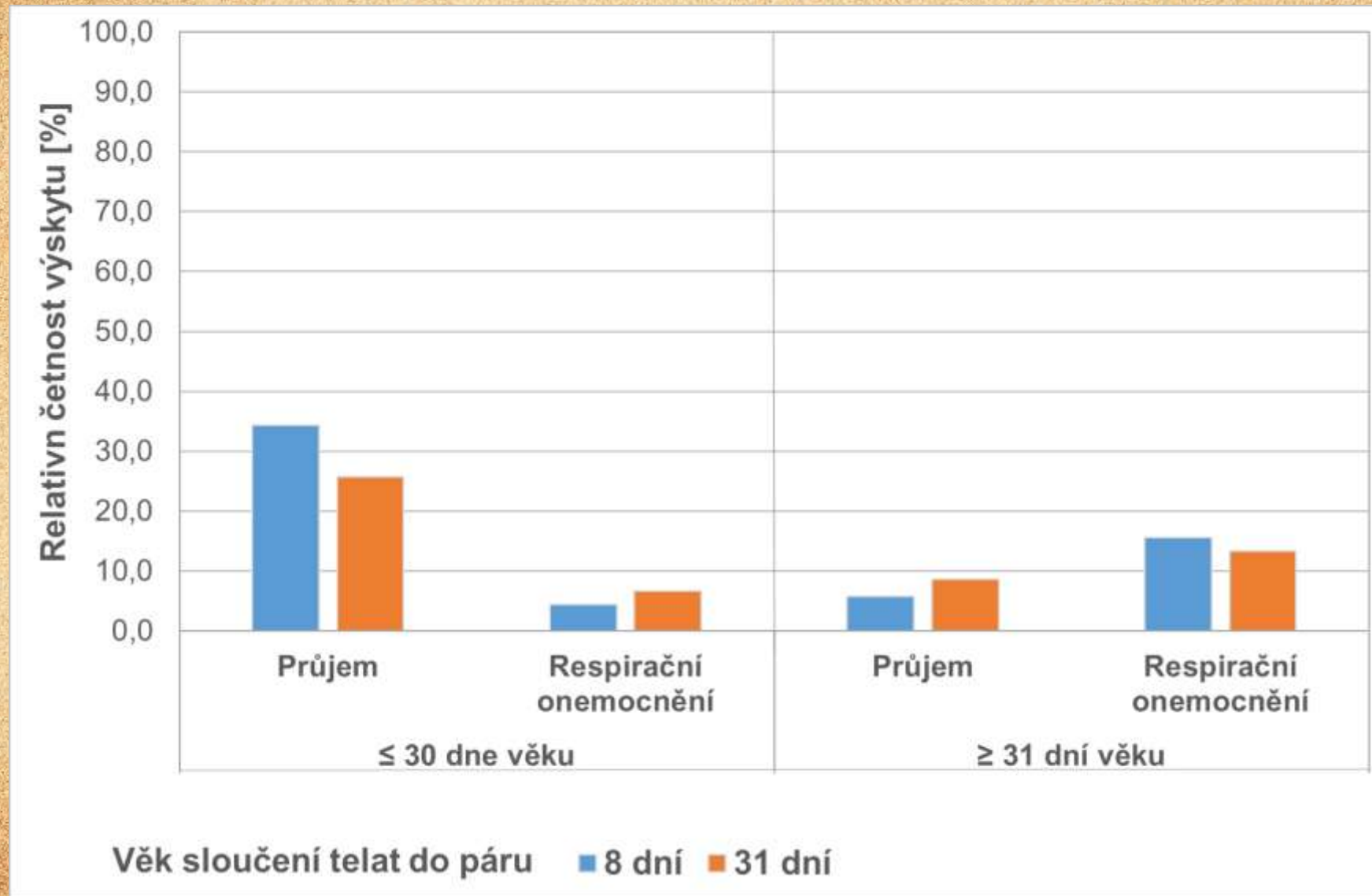
Věk versus chování

Věk versus chování

Věk versus zdraví

DĚKUJI ZA POZORNOST

Příspěvek vychází z řešení projektu NAZV QK1910438.